

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF**

Seduta tas-17 ta' Gunju, 2005

Citazzjoni Numru. 103/1999/1

Carmelo u Carmen konjuġi MAGRI

VS

**MIXER LIMITED, Mixer Concrete Works Limited, u
b'degriet tal-15 ta' Ġunju, 1999, ġie ordnat l-intervent
in kawża tas-soċjeta' F & A Quarries Ltd.**

Il-Qorti:

Rat l-Att taċ-Citazzjoni mressaq fil-15 ta' Jannar, 1999, li bih u għar-raġunijiet hemm imfissra, l-atturi talbu t-tħassir ta' kuntratt li sar bejn il-kumpanniji mħarrkin, wara li jiġi dikjarat li l-istess kuntratt sar b'qerq min-naħa tal-imsemmija kumpanniji bi ħsara għall-kreditu li kellhom l-atturi kontra waħda minnhom;

Rat in-Nota tal-Eċċezzjonijiet imressqa fit-30 ta' April, 1999, li biha l-kumpannija mħarrka Mixer Concrete Works

Kopja Informali ta' Sentenza

Limited eċċepiet billi qalet li ma kellha l-ebda rabta mal-atturi; li l-atturi ma kienu ġew dikjarati kredituri tal-kumpannija Mixer Limited bl-ebda sentenza, u għalhekk ma kien jonqos element ewlieni biex tirnexxi l-azzjoni Pawljana; li ladarba l-kawża li l-atturi fetħu kontra Mixer Limited kienet għadha ma nqatgħetx, din l-azzjoni tagħhom saret qabel waqtha. Żiedet tgħid li meta hija daħlet fil-kuntratt mal-kumpannija Mixer Limited, għamlet hekk b'bona fidi u li dak li kisbet ħallset għalih somma tajba u għalhekk jonqos element ieħor tal-azzjoni Pawljana, jiġifieri l-element tal-“*eventum damni*”;

Rat in-Nota tal-Eċċezzjonijiet imressqa wkoll fit-30 ta' April, 1999, li biha l-kumpannija mħarrka Mixer Limited ressqet l-istess eċċezzjonijiet tal-kumpannija mħarrka l-oħra ħlief għall-eċċezzjoni li ma kinitx il-kontradittriċi legittima tal-azzjoni attriċi;

Rat id-degriet tagħha (diversament presjeduta) tal-15 ta' Ġunju, 1999¹, fuq talba magħmula b'rikors imressaq fis-16 t'April, 1999, mill-kumpannija F & A Quarries Limited, li bih ordnat l-intervent fil-kawża *in statu et terminis* tal-istess kumpannija;

Rat id-degriet tagħha (diversament presjeduta) tad-19 ta' Mejju, 2000², li bih u fuq talba magħmula b'rikors imressaq minn Joseph u Carmen miżżewġin Gaffarena fit-18 ta' Mejju, 2000, ordnat li l-kawża fl-ismijiet “Joseph Gaffarena et vs Sebastian Dalli noe” (Ċitazz. Nru. 1201/99³) tinstama' flimkien ma' din għall-finijiet tal-artikolu 793 tal-Kap 12, billi hemm rabta bejn il-mertu taż-żewġ kawżi;

Rat ix-xhieda kollha mressqa mill-partijiet, magħduda dik ta' natura dokumentarja;

Rat id-degriet tas-6 ta' Diċembru, 2001, li bih u fuq talba b'rikors mill-kumpanniji mħarrkin, ordnat li l-kawża tieqaf biex tistenna li tiġi maqtugħa b'mod definittiv mill-Qorti tal-

¹ Paġ. 23 tal-proċess

² Paġ. 27 tal-proċess

³ Is-sentenza fl-imsemmija kawża qegħda tingħata wkoll illum minn din il-Qorti kif presjeduta

Kopja Informali ta' Sentenza

Appell il-kawża li l-atturi kienu fetħu kontra l-kumpannija Mixer Limited (Ċitazz. 82/97FDP) u ħallietha *sine die*;

Rat id-degriet tagħha tat-8 ta' April, 2003⁴, li bih reġgħet qegħdet il-kawża għas-smiġ, wara li ntwera li kienet ingħatat is-sentenza mill-Qorti tal-Appell li ikkonfermat li l-atturi kienu kredituri tal-kumpannija mħarrka Mixer Limited;

Rat id-degriet tagħha tat-2 ta' Ottubru, 2003, li bih ordnat lill-kumpanniji mħarrkin iressqu l-provi bil-mezz tal-affidavit sat-28 ta' Novembru, 2003;

Rat id-degriet tagħha tal-10 ta' Diċembru, 2003, li bih u wara li irriżulta li l-kumpanniji mħarrkin la ressqu x-xhieda bil-mezz tal-affidavit u lanqas biss dehru meta ssejthet il-kawża, għalkemm kienet tħalliet apposta biex iressqu l-provi tagħhom, iddikjarat magħluq l-istadju tal-ġbir tal-provi;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mill-atturi fit-2 ta' Frar, 2004⁵;

Rat id-degriet tagħha tas-7 ta' Mejju, 2004⁶, li bih u fuq talba tal-avukat difensur li assumu l-patroċinju tal-kumpanniji mħarrka, tat direttivi lill-istess kumpanniji mħarrkin qabel tikkunsidra t-talba tagħhom dwar ħatra ta' perit tekniku;

Rat li l-kumpanniji mħarrkin ma wettqux dak ordnat lilhom;

Rat id-degriet tagħha tat-28 ta' Lulju, 2004, li bih ordnat li fis-smiġ li jmiss kellha ssir it-trattazzjoni tal-għeluq;

Rat id-degriet tagħha tas-6 ta' Ottubru, 2004, li bih u fuq talba tal-avukat difensur tal-kumpanniji mħarrkin, tathom żmien biex iressqu s-sottomissjonijiet tagħhom b'Nota;

⁴ Paġ. 204 tal-proċess

⁵ Paġġ. 259 sa 265 tal-proċess

⁶ Paġ. 274 tal-proċess

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat li minkejja din il-konċessjoni, l-imħarrkin reġgħu naqsu milli jressqu sottomissjonijiet;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-degrieti tagħha tas-6 ta' Ottubru, 2004, u tas-17 ta' Frar, 2005, li bihom ħalliet il-kawża għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi din hija l-azzjoni pawljana jew revokatorja. L-atturi jivvantaw kreditu kontra l-kumpannija mħarrka Mixer Limited, dwar liema kreditu huma kienu fetħu kawża kontra dik il-kumpannija. Matul iż-żmien li kienet għadha qegħda tinstama' dik il-kawża, il-kumpannija Mixer Limited daħlet f'kuntratt mal-kumpannija l-oħra mħarrka Mixer Concrete Works Limited u beġietilha l-assi kollha tagħha. L-atturi jgħidu li dan sar b'qerq u biex huma jigu mcaħħdin mill-jeddijiet tagħhom dwar il-kreditu tagħhom u kif ukoll tal-pretensjonijiet ta' kredituri oħrajn, u dan għaliex il-moħħ u l-persuna l-aktar involuta fiż-żewġ kumpanniji hija l-istess persuna. Huma qegħdin jitolbu t-tħassir tal-imsemmi kuntratt minħabba li l-kumpannija mħarrka ma ħalliet fuqha l-ebda ġid ieħor li fuqu l-pretensjoni tal-kreditu tal-atturi tista' tiġi eżegwita;

Illi l-kumpanniji mħarrkin laqgħu b'għadd ta' eċċezzjonijiet, li, fil-qofol, jixbhu 'l ta' xulxin. Hija biss fil-każ tal-kumpannija mħarrka Mixer Concrete Works Limited li tressqet ukoll l-eċċezzjoni li hija ma kinitx kontradittriċi legittima tal-pretensjonijiet tal-atturi, u dan għaliex ma kellha l-ebda rabta ġuridika magħhom;

Illi mill-fatti li joħorġu mill-atti tal-kawża jirriżulta li l-atturi huma kredituri tal-kumpannija mħarrka Mixer Limited. Għalkemm fiż-żmien li nbdiel din il-kawża l-imsemmi kreditu ma kienx għadu aċċertat la b'kuntratt u lanqas b'sentenza, f'April tal-2000⁷, ngħatat sentenza li ddikjarat li l-atturi kienu kredituri tal-kumpannija mħarrka fis-somma

⁷ Dok "A", f'paġġ. 32 sa 40 tal-proċess

ta' Lm19,443.70⁸. Matul iż-żmien li kienet qegħda tinstama' dik il-kawża, fid-9 ta' Settembru, 1998⁹, il-kumpanija mħarrka Mixer Limited bieghet u ittrasferiet lill-kumpanija mħarrka l-oħra Mixer Concrete Works Limited *batching plant* u l-art ta' madwarha fil-kontrada msejġha "Ta' San Martin", f'Haż-Żebbuġ, Malta, bil-prezz ta' seba' mitt elf lira Maltija (Lm 700,000) u b'kundizzjonijiet u patti mfissra fil-kuntratt;

Illi dak inhar stess, b'żewġ kuntratti oħrajn ippubblikati mill-istess Nutar Pubbliku, fl-ewwel lok¹⁰, l-imsemmi ġid ġie ipotekat favur bank kummerċjali fuq faċilita' bankarja (*overdraft*) sal-limitu ta' mitt elf lira Maltija (Lm 100,000) għal liema faċilita' l-kumpanija Mixer Limited kienet id-debitur ewlieni u l-kumpanija Mixer Concrete Works Limited kienet daħlet garanti solidali magħha¹¹; u, fit-tieni lok¹², reġa' ġie ipotekat favur l-istess bank kummerċjali għal faċilita' bankarja oħra (self) fl-ammont ta' seba' mija u sebgħa u tletin elf, erba' mija u sittin lira Maltija (Lm 737,460)¹³, bil-kumpanija Mixer Limited terġa' tkun id-debitur ewlieni, u l-kumpanija Mixer Concrete Works Limited terġa' tkun garanti solidali magħha. Jirriżulta li b'degriet mogħti mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fuq talba tal-kumpanija Hardrocks Limited, saħansitra fil-15 ta' Lulju, 1998¹⁴, ġie ordnet il-bejgħ bis-subbasta ta' biċċa mill-art "Ta' San Martin" fuq imsemmija;

Illi l-kumpanija mħarrka Mixer Limited ġiet registrata fl-20 ta' Settembru tal-1988¹⁵, bl-isem ta' Planka Limited, u bl-ewwel diretturi u azzjonisti jkunu Paul Żammit u Joseph Gaffarena f'ishma ndaqš bejniethom. F'Lulju tal-1995, l-ishma tagħha għaddew fil-kumpanija Asset Investments Limited (49,999 sehem) u Maria Dalli (sehem wieħed), filwaqt li Sebastian Dalli sar id-direttur waħdien tagħha. L-isem Planka Limited inbidel f'Mixer Limited f'Lulju tal-1995 ukoll;

⁸ L-imsemmija sentenza ġiet konfermata mill-Qorti tal-Appell fis-27 ta' Marzu, 2003, paġġ. 250-5 tal-proċess

⁹ Dok "A", f'paġġ. 5-7 tal-atti taċ-Ċitazz. 1201/99JRM

¹⁰ Nota ta' Iskrizzjoni 12484 tal-1998, f'paġġ. 48 sa 50 tal-proċess

¹¹ Ara Dok "AA1", f'paġġ. 185 sa 189 tal-atti tal-kawża 1201/99JRM

¹² Nota ta' Iskrizzjoni 12485 tal-1998, f'paġġ. 51-3 tal-proċess

¹³ Ara Dok "AA2", f'paġġ. 178-184 tal-atti tal-kawża 1201/99JRM

¹⁴ Dok f'paġġ. 55 tal-proċess

¹⁵ Dok "M1", f'paġġ. 69 sa 116 tal-proċess

Illi Asset Investments Limited giet registrata fid-29 ta' Ottubru, 1993¹⁶. L-azzjonisti tagħha huma Sebastian Dalli (499 sehem) u martu Maria (sehem wieħed), filwaqt li l-istess Sebastian Dalli huwa l-ewwel direttur tagħha;

Illi l-kumpanija m'harrka Mixer Concrete Works Limited giet registrata fit-23 ta' Frar, 1995¹⁷, bl-isem tagħha originarjament ikun Civil Construction Limited¹⁸. L-azzjonisti tagħha huma Asset Investments Limited (sehem wieħed) u Sebastian Dalli (499 sehem), filwaqt li Dalli huwa d-direttur waħdien, u għandu r-rappreżentanza legali u ġudizzjali tagħha wkoll;

Illi qabel ma din il-Qorti tibda tqis il-konsiderazzjonijiet legali marbutin ma' din l-azzjoni, ikun xieraq li jiġu mistharrġa żewġ eċċezzjonijiet preliminari. L-ewwel waħda (mqanqla mill-imharrka Mixer Concrete Works Limited) hija dwar in-nuqqas ta' rabta ġuridika mal-atturi; it-tieni waħda (imqanqla miż-żewġ kumpaniji m'harrkin) hija dwar l-intempestivita' tal-azzjoni attriċi;

Illi dwar l-eċċezzjoni li l-kumpanija m'harrka eċċipjenti m'għandhiex rabta ġuridika mal-atturi, jingħad li din l-eċċezzjoni qegħda tinbena fuq il-fatt li l-atturi jgħidu li huma kredituri tal-kumpanija Mixer Limited u ma jallegawx li huma wkoll kredituri tal-kumpanija m'harrka l-oħra. Meta wieħed iqis li din hija l-azzjoni Pawljana, wieħed irid iżomm quddiem għajnejh li l-mira tal-azzjoni m'hijiex ir-rabta li ħolqot il-kreditu bejn il-parti attriċi u l-parti li hija debtriċi tagħha. Dak huwa biss element (essenzjali daqskemm kostitutiv) tal-azzjoni, imma mhux l-għan tagħha. F'azzjoni b'hal din, il-qofol huwa **l-att jew l-għamil** li jkun sar bejn il-parti debtriċi u terza parti, li bih il-possibilita' tal-ħlas tal-kreditu jiġi mxejjen jew imġarrab serjament;

Illi fil-każ li għandha quddiemha l-Qorti, dak l-att kien il-kuntratt li bih il-kumpanija m'harrka Mixer Limited bieghet

¹⁶ Dok "M3", f'paġġ. 140 sa 169 tal-proċess

¹⁷ Dok "M2", f'paġġ. 118 sa 138 tal-proċess

¹⁸ Dok "MS7", f'paġġ. 108 sa 114 tal-atti ta' Ċitazz. 1201/99JRM

I-impjant u l-art ta' madwaru lill-kumpannija l-imħarrka l-oħra Mixer Concrete Works Limited. Ma hemm l-ebda dubju li, f'azzjoni bħal din li l-effett tagħha, jekk tintlaqa', ikun dak li jħassar l-imsemmi kuntratt, il-kumpannija eċċipjenti għandha mhux biss interess każwali ta' osservatur, imma interess ġuridiku qawwi li tara li dak l-att (li għalih hija tgħid li nefqet xejn anqas minn seba' mitt elf lira Maltin) ma jgħix fix-xejn. Huwa diffiċli li wieħed isib każ fejn l-interess ġuridiku u r-rabta bejn il-pretensjoni attriċi u l-qagħda tal-kontradittriċi legittima tista' tkun aktar qawwija minn hekk;

Illi, għalhekk, l-ewwel eċċezzjoni tal-kumpannija mħarrka Mixer Concrete Works Limited għandha titwarrab għaliex mhix mistħoqqa;

Illi dwar l-eċċezzjoni li l-kawża tressqet qabel il-waqt għaliex l-atturi ma kellhomx kreditu li kien għadu magħruf ġudizzjarjament, irid jingħad li, minbarra l-konsiderazzjonijiet li sejrjn isiru 'l quddiem fil-mertu dwar il-kwalita' tal-kreditu għall-finijiet tal-azzjoni Pawljana, ġara li, matul iż-żmien li kienet qegħda tinstama' din il-kawża tali kreditu tal-atturi fil-konfront tal-kumpannija mħarrka ġie, fil-fatt, magħruf ġudizzjarjament b'sentenza li tikkostitwixxi ġudikat. Kemm hu hekk, din il-kawża kienet twaqqfet sakemm ikun hemm sentenza definittiva mill-Qorti tal-Appell sewwasew dwar il-kreditu tal-atturi. Għalhekk, ukoll jekk bis-saħħa tal-applikazzjoni tal-*jus superveniens*, l-azzjoni attriċi "kisbet" l-attwalita' li l-eċċezzjoni taħt eżami tiċħdilha;

Illi, għal dawn ir-raġunijiet, din l-eċċezzjoni wkoll sejra tiġi miċħuda;

Illi għar-rigward tal-kwestjoni fil-mertu għandu jingħad li l-azzjoni Pawljana (li hija wkoll imsejħa bħala revokatorja) hija waħda ta' natura personali¹⁹ li hija miftuħa għal kull min għandu pretensjoni ta' kreditu biex jitlob it-twettiq ta' obbligazzjoni mingħand id-debitur tiegħu u li jrid iwaqqa'

¹⁹ P.A. 27.6.1961 fil-kawża fl-ismijiet *Sciortino vs Vella et* (Kollez. Vol: XLV.ii.748)

Kopja Informali ta' Sentenza

att jew fatt li dak id-debitur ikun wettaq ma' terzi, li bih dak il-kreditu jiġi preġudikat²⁰;

Illi l-elementi ewlenin tal-azzjoni huma: (a) l-eżistenza tal-kreditu; (b) l-għamil dannuż tad-debitur (*eventus damni*); u (ċ) il-ħsieb tad-debitur li, b'dak l-għamil, il-kreditu jista' jiġi mġarrab (*consilium fraudis*);

Illi għar-rigward tal-element tal-kreditu, il-kumpanniji mħarrkin sejsu parti sewwa mid-difiża tagħhom fuq il-fatt li, meta nbdiet il-kawża, l-atturi kellhom biss pretensjoni ta' kreditu u mhux kreditu kanonizzat jew riżultanti minn titolu eżekuttiv;

Illi din il-linja ta' difiża ma tgħoddx għall-azzjoni Pawljana, u dan għaliex il-kreditu li huwa biżżejjed biex isejjes l-azzjoni attriċi m'għandux għalfejn ikun dejn kanonizzat, anzi lanqas biss għandu għalfejn ikun dejn pekunjarju. Għaliex ikun biżżejjed jekk id-dejn jikkonsisti fi pretensjoni ta' adempiment ta' obligazzjoni li, bl-għamil tad-debitur ta' dik l-obbligazzjoni, tista' u x'aktarx tiġi preġudikata²¹. Kemm hu hekk, tqies li jkun hemm kreditu ukoll f'każ fejn l-għamil impunjat kien jippreġudika likwidazzjoni futura ta' ġid miżmum in komun²²;

Illi fil-każ preżenti, intwera fi grad tajjeb biżżejjed li l-atturi kellhom pretensjoni sostanzjata tal-kreditu tagħhom fil-konfront tal-kumpannija mħarrka Mixer limited. Fiż-żmien li huma fetħu din il-kawża, dik il-pretensjoni kienet ukoll dedotta fis-sura ta' kawża. Il-fatt li din il-pretensjoni tagħhom tlaħħmet f'titolu eżekuttiv bis-saħħa ta' sentenza konfermata wkoll fit-tieni grad, hija biss konferma tas-siwi ta' dik il-pretensjoni, u mhux ħolqien tagħha;

Illi għalhekk, il-Qorti ssib li dan l-ewwel element tal-azzjoni tagħhom jinsab ippruvat kif imiss;

Illi għar-rigward tal-element tal-eventus damni l-kumpannija mħarrka Mixer Concrete Works Limited tishaq

²⁰ App. Ċiv. 10.1.1955 fil-kawża fl-ismijiet *Calleja vs Grima et* (Kollez. Vol: XXXVIII.i.24)

²¹ P.A. 20.6.1964 fil-kawża fl-ismijiet *Debattista vs Sammut et* (Kollez. Vol: XLVIII.ii.1054)

²² App. Ċiv. 27.2.2003 fil-kawża fl-ismijiet *Brigitte Vella vs Richard Vella et*

li, bis-saħħa tal-kuntratt li sar mal-kumpannija l-oħra mħarrka, il-qagħda ta' din mhux talli ma ddgħajfix, imma talli saħansitra ssaħħet²³. Dan tispjegah għaliex tgħid li, bis-saħħa ta' kuntratt li sar ukoll dak inhar stess bejn l-istess kumpanniji, il-kumpannija Mixer Concrete Works Limited "xtrat" id-djun li kellha l-kumpannija Mixer Limited, u għalhekk naqqsitilha d-debiti li kellha. Dan l-argument huwa illużorju, għaliex jekk huwa minnu li l-kumpannija Mixer Limited kellha djun 'operazzjonali' fl-ammont ta' Lm 700,000 u dawn 'ħelset minnhom', huwa daqstant ieħor il-fatt li biex kisbet dak il-'ħelsien', ittrasferiet ukoll il-ġid mobbiljari waħdien li hija kellha. Dan ma jistax jingħad li tejjeb, effettivament, il-qagħda tal-kumpannija Mixer Limited. Huwa każ li jixxiebah ma' dak ta' persuna li jkollha ħwejjeġ imtebbgħin u 'tnaddafhom' billi tinza' għarwiena;

Illi huwa mfisser li l-ġrajja dannuża sseħħ meta, "*come conseguenza dell'atto di disposizione compiuto, il patrimonio del debitore divenga insufficiente a soddisfare tutti i creditori, ovvero, venga ad essere composto in modo tale da rendere piu' difficile il soddisfacimento coattivo del credito*"²⁴. Id-diversi sentenzi msemmijin mill-atturi fin-Nota ta' Osservazzjonijiet studjata u erudita tagħhom turi wkoll li l-Qrati tagħna jfissru dan l-element kostitutiv fl-istess dawl;

Illi, fil-parametri tal-azzjoni Pawljana, kien miftuħ għall-kumpannija mħarrka Mixer Limited li tressaq 'il quddiem il-possibilita' tal-eskussjoni tal-ġid tagħha bħala garanzija alternativa għall-pretensjonijiet tal-atturi. Dan m'għamlitux, u minflok, ippruvat tqanqal kwestjoni ta' ħatra ta' perit tekniku biex jiddikjara l-valur tal-art li hija bieghet lill-kumpannija l-oħra. Minbarra dan, minn dak li ħareġ mill-atti tal-kawża, meta l-kumpannija Mixer Limited ittrasferiet il-ġid immobbiljari lill-kumpannija mħarrka l-oħra, ma kien fadlilha l-ebda ġid ieħor;

Illi, għalhekk, dan l-element tal-ħsara mgarrba jinsab ippruvat kif imiss;

²³ Xhieda ta' Sebastian Dalli 14.2.2001, f'pag. 147 tal-atti taċ-Ċit. 1201/99JRM

²⁴ Torrente Manuale di Diritto Privato (9ª Ediz), par. 279, pag. 455

Illi għar-rigward tal-element tal-qerq, huwa miżmum li dan l-element iseñh hekk kif id-debitur jagħmel minn rajh att li bih ikun jaf li qegħda tiżdied l-insolvenza jew titnaqqas il-garanzija tal-ħlas tal-krediti dovuti minnu. M'hemm għalfejn li l-*consilium fraudis* jikkostitwixxi r-rieda li jagħmel ħsara (l-*animus nocendi*) lill-kreditur. Din il-fehma tinstilet minn kull għamil li jsir mid-debitur meta jaf li huwa m'huwiex diġa' f'qagħda li jħallas il-kreditu jew krediti tiegħu, u jagħmel dak l-att b'rieda²⁵. Minn dak li jirriżulta lill-Qorti mil-atti ta' din il-kawża, u aktar mill-atti tal-kawża l-oħra li miexja magħha, ma jithalla l-ebda dubju li dak li sar mill-kumpannija mħarrka Mixer Limited kien tassew qiegħed isir b'rieda tagħha, bi pjan maħsub ta' "ristrutturar" tal-qagħda kummerċjali tagħha (magħduda l-pożizzjoni tal-kredituri li kellha), u li dan l-għamil effettivament dgħajjed il-garanzija li seta' kien hemm b'għidha għall-benefiċċju tal-pretensjonijiet tal-kredituri tagħha;

Illi, fil-każ preżenti, l-għamil li l-atturi jridu jwaqqgħu huwa kuntratt pubbliku li bih sar xiri u bejgħ. Fi kliem ieħor, l-att ma jurix li kien wieħed gratuwitu. Il-liġi, f'każ bħal dan, trid²⁶ li l-atturi jippruvaw ukoll il-qerq min-naħa tat-terza persuna u mhux biss dak min-naħa tad-debitur tagħhom. Issa fil-każ li l-Qorti għandha quddiemha, l-imsemmi att ta' xiri u bejgħ għandu ċerti partikolaritajiet li juru li ma setax ikun li l-id ix-xellugija ma kinitx taf x'qegħda tagħmel l-id il-leminja. Kif sewwa issottometta l-għaref avukat tal-atturi, it-trasferiment kien, effettivament trasferiment li l-istess persuna fiżika kienet direttament milquta bih miż-żewġ naħat tiegħu, jiġifieri kemm bħala l-bejjiegħ u kif ukoll bħala x-xerrej. Dan jinsab konfermat ukoll minn Sebastian Dalli nnifsu²⁷;

Illi huwa minnu li l-bejgħ sar minn korp b'personalita' ġuridika distinta lil u a favur ta' korp ieħor b'personalita' ġuridika distinta minnha wkoll. Iżda, meta wieħed iqis min huwa l-persuna li għandha l-kontroll effettiv taż-żewġ

²⁵ P.A. TM 13.2.2003 fil-kawża fl-ismijiet *Moira Zammit Tabona vs Silmar Limited et*

²⁶ Art. 1144(2) tal-Kap 16

²⁷ Xhieda tiegħu 14.2.2001, f'pagġ. 136 sa 156 tal-atti tal-kawża 1201/99JRM

kumpanniji, u meta wieġed iżid iqis ukoll li, dak inhar stess li sar il-bejgħ, saru żewġ kuntratti oħrajn fejn il-ġid trasferit ġie mgħobbi b'aktar minn tmin mitt elf lira Maltin dejn, ma jibqa' l-ebda dubju f'moħħ il-Qorti biex tasal għall-fehma li, f'dan il-każ, it-terza persuna kienet taf għal kollox x'kien l-effett tal-kuntratt li sar. Jirriżulta wkoll li l-istess kumpannija mħarrka riedet u fittxet li jsir dan l-arranġament, li hija ssejjaħlu bħal "operazzjoni kummerċjali legittima"²⁸. Mhux traskurabbli l-fatt li l-kumpannija mħarrka l-oħra (Mixer Limited) issejjaħ in-negozju li sar bejnha u l-kumpannija Mixer Concrete Works Limited bħala "sempliment operazzjoni neċessarja għall-funzjonament tan-negozju"²⁹; Illi f'każijiet bħal dawn, u meta wieġed iqis sewwa n-nisġa bejn l-interessi attwali fi ħdan iż-żewġ kumpanniji, il-fehma li tasal għaliha l-Qorti hija li ntwera sewwa li t-terza persuna nvoluta kienet taf ukoll bl-effetti ta' dak li kien qed isir fil-konfront tal-atturi wkoll³⁰;

Illi fis-sewwa jingħad li l-atturi qegħdin jissottomettu li lanqas kellhom għalfejn jippruvaw l-għarfien qarrieq tal-kumpannija Mixer Concrete Works Limited, għaliex dak li jidher li kien att oneruż kien, fil-fatt, jostor għamil gratuwitu. Dan jaslu għalih mix-xhieda elokwenti ta' Mark Scalpello³¹. Hu kien li deher fuq l-imsemmi kuntratt f'isem il-kumpannija Mixer Limited u jfisser il-korrispettiv imsemmi fil-kuntratt mertu tal-każ bħala arranġament fuq il-karta "peress li jkunu żewġ kumpanniji li jkollhom x'jaqsmu, waħda lill-oħra minn kumpannija għall-oħra, u ovvjament isir debitu minn kumpannija għal oħra. ... (il-flus) ma tħallsux għax il-kont *intercompany balances* minn waħda għall-oħra. ... Mela, A qed tbigħ lil B, sewwa? Issa, *being intercompany* jġigifieri l-istess *shareholders*, waħda jkollha tagħti lill-oħra; dik hi n-natura tat-*transfer*". Aktar 'il quddiem, f'okkażjoni oħra³², huwa fisser it-transazzjoni li seħħet bejn iż-żewġ kumpanniji mħarrka klinikament bħala "mill-but ta' Mark Scalpello għall-but ta'

²⁸ Ara l-ewwel eċċezzjoni tagħha fl-atti taċ-Ċitazz. 1201/99, f'pag. 16

²⁹ Ara t-tieni eċċezzjoni tagħha fl-atti taċ-Ċitazz. 1201/99, f'pag. 12

³⁰ Ara s-sentenza riċensjuri P.A. TM 30.5.2002 fil-kawża fl-ismijiet *P.L. Adrian Borġ noe et vs Winston Carbone et noe*

³¹ 31.5.2000, f'pag. 32-3 tal-atti tal-kawża 1201/99

³² Xhieda ta' Mark Scalpello 14.2.2001, f'pag. 165 tal-atti tal-kawża 1201/99JRM

Kopja Informali ta' Sentenza

Mark Scalpello". Fuq mistoqsija oħra li kienet saritlu, stqarr bla tlaqliq li "Le, flus m'għaddewx";

Illi għalkemm dan jista' jagħti x'jifhem li n-negozju kien tassew wieħed virtwali u gratuwitu, dan ma jnaqqas xejn mill-kostatazzjonijiet li saru li, tkun xi tkun in-natura tal-kuntratt in kwestjoni, f'dan il-każ toħroġ il-konsapevolezza sħiħa taż-żewġ partijiet dwar dak li kien qiegħed isir. Għalhekk, l-għarfien tat-terz huwa ippruvat ukoll;

Illi għalhekk il-Qorti ssib li dan it-tielet element tal-azzjoni attriċi ukoll huwa ippruvat kif imiss;

Illi għar-rigward tal-eċċezzjoni dwar x'għamla ta' talba ressu l-atturi relattiva għall-att allegatament qarrieq, il-kumpanniji mħarrkin jgħidu li t-talba tal-atturi għat-tħassir tal-kuntratt m'hijiex waħda li taqbel ma' dak li trid il-liġi. Jerga' jingħad li din l-azzjoni hija wkoll magħrufa bħala l-azzjoni revokatorja, u kif jixhed isimha, l-għan tagħha huwa li tħassar dak li jkun sar b'qerq u bi ħsara tal-kreditur mid-debitur tiegħu bis-sehem ta' terz. It-talba attriċi ma tispeċifikax jekk kinitx qegħda titlob ir-rexissjoni, iżda hija wiesgħa u ċara biżżejjed biex titlob it-tħassir tal-kuntratt. Din it-talba tinkludi fiha allura r-rexissjoni wkoll, li l-effett tagħha huwa li terga' titfa' lill-partijiet fil-qagħda li kienu fiha qabel ma sar l-att;

Illi, mbagħad, bis-saħħa tas-sentenza li qegħda tingħata lllum fil-kawża marbuta ma' din – fejn l-atturi hemmhekk ressu talba speċifika għar-rexissjoni tal-istess kuntratt – u fejn din il-Qorti qegħda tipprovdi sewwasew għal rimedju partikolari tat-tħassir tal-kuntratt li sar bejn il-kumpanniji mħarrka, jiġi li din l-eċċezzjoni ma jifdlilhiex aktar mertu, jekk kien hemm xi dubju ċkejken li seta' qatt kellha, kif formulata;

Għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti qegħda tiddeċiedi l-kawża billi:

Filwaqt li **tiċhad l-eċċezzjonijiet** kollha taż-żewġ kumpanniji mħarrkin, bħala mhux mistħoqqa fil-fatt u fid-dritt;

Kopja Informali ta' Sentenza

Tilqa' l-ewwel talba attriċi u tiddikjara li l-kuntratt ippubblikat fl-atti tan-Nutar Dottor Antoine Aġius tad-9 ta' Settembru, 1998, li bih il-kumpannija mħarrka Mixer Limited bieġnet u ittrasferiet lill-kumpannija mħarrka l-oħra Mixer Concrete Works Limited il-*batching plant* u l-art ta' madwarha fil-kontrada msejġha "Ta' San Martin" fil-limiti ta' Ħaż-Żebbuġ, Malta, sar b'qerq bi ħsara tal-jedd tal-atturi bħala kredituri tal-kumpannija Mixer Limited u għalhekk bi ksur tal-artikolu 1144 tal-Kodiċi Ċivili;

Tilqa' t-tieni talba attriċi u tħassar għall-finijiet kollha tal-liġi, l-imsemmi kuntratt;

Tordna lill-atturi biex jieħdu ħsieb jinnotifikaw b'kopja legali ta' din is-sentenza, lin-Nutar Dottor Anoine Aġius, bl-ordni li huwa jagħmel annotazzjoni dwar din is-sentenza fuq il-kuntratt fuq imsemmi; u

U **tikkundanna** lill-kumpanniji mħarrkin iħallsu, solidalment bejniethom, l-**ispejjeż tal-kawża**, għajr għal dawk li jistgħu jkunu dovuti lill-kumpannija intervenuta fil-kawża.

Moqrija

< **Sentenza Finali** >

-----TMIEM-----